

Postupajući po žalbi nevladine organizacije Ekotim iz Sarajeva, Sekretarijat Energetske zajednice potvrdio je da okolinska dozvola za planiranu Termoelektanu Banovići, nije u skladu sa važećim okolinskim zakonodavstvom u EU. Time je obavezala Federalno ministarstvo okoliša i turizma da revidira već donesenu dozvolu.

Ovo je samo jedan u nizu projekata izgradnje termoelektrana u Bosni i Hercegovini, pri čemu razvijene zemlje, zbog zagađenja zraka i lošeg uticaja na zdravlje ljudi, planiraju zatvaranje termoelektrana.

Sve buduće i one već izgrađene termoelektrane na ugalj u BiH morat će poštovati strožija pravila u vezi dozvoljene emisije zagađujućih supstanci, koji su važeći u Evropskoj uniji. "U okolinskoj dozvoli, koja je izdata za TE Banovići, pogrešno su upisane vrijednosti emisija. Propisane su znatno veće emisije nego što to BiH mora ispoštovati u skladu sa pravilima koje donosi Energetska zajednica i Evropska unija a koje smo obavezni poštovati, jer smo i mi članica Energetske zajednice", objašnjava ovu odluku Rijad Tikveša iz Udruženja Ekotim. Okolinsku dozvolu za Termoelektanu Banovići, prema riječima Rijada Tikveše, resorno ministarstvo uskladilo je sa propisima Federacije BiH. Zbog toga su ih i tužili pred Kantonalnim sudom u Sarajevu i to za okolinske dozvole za novi blok 7 TE Tuzla, za TE Banovići i akumulaciju Ramići. Na presude se još čeka.

Bosanskohercegovačke vlasti, kao dio Energetske zajednice, trebaju osigurati da svaka termoelektrana, koja pokrene poslovanje nakon 1. januara 2019. godine, mora biti u skladu sa Direktivom EU o industrijskim emisijama.

"Nova direktiva je znatno strožija od postojeće direktive o velikim ložištima. Stvar je kod svih termoelektrana i kod Banovića i kod bloka 7 u Tuzli i kod Stanara kod Doboja, da se naše vlasti zadužuju, podižu kredite da prave termoelektrane, a u svijetu se odustaje od termoelektrana zbog zaštite zdravlja građana", upozorava Tikveša.

Među najzagađenijim gradovima Evrope, gdje se građani bukvalno guše u smogu, je Tuzla. Glavni krivac je industrija, prije svega termoelektrana.

Stanovnici tuzlanskog naselja Bukinje, Ružica Marković, Đorđe Todić i Goran Stojak opisuju kako se živi u mjestu udaljenom stotinjak metara od TE Tuzla.

Na pitanje - šta je to štetno po zdravlje ljudi - radnik Centra za životnu sredinu iz Banjaluke Igor Kalaba navodi da je primarno riječ o emisijama sumpor-dioksida, azotovih oksida i čestičnih materija.

"Svaka ova čestica nosi svoj štetni efekat. Možda najopasnija među njima je prašina, koja se kategorizuje po veličini na PM 10, PM 5 i PM 2,5. Taj posljednji je i najsitniji i on prodire u pluća, a Svjetska zdravstvena organizacija je dokazala da je kancerogen", ukazuje Kalaba. Nevladina organizacija Centar za životnu sredinu insistirala je da se ispoštuju i standardi o

očuvanju okoline tokom izgradnje Termoelektrane Stanari, kod Doboja. TE Stanari počela je sa radom prošle godine, a tokom testne faze savjetnica za životnu sredinu EFT grupe, vlasnika rudnika i TE Stanari, Una Matko Stamenković, je objasnila:

“TE Stanari prva je termoelektrana, koja je izgrađena sa pravilima i propisima EU i ona je prva i jedina elektrana, koja će poštovati direktive koja propisuje Evropska unija. Shodno tome, ljudi nemaju razloga za brigu.”

No, iako se tvrdi da je su svi pravilnici ispoštovani, Igor Kalaba ima drugačije mišljenje.

“Termoelektrana treba da ispoštuje propise i ona će ih ispoštovati. Ali, tu nema kvantifikacije zagađenja - šta ono znači. Apsolutno je netačno i neodgovorno reći da će ova termoelektrana biti čista. Najčistija termoelektrana na svijetu nije čista, ona je manje prljava i ona će tokom svog rada od 30 do 50 godina da prouzrokuje određenu štetu koja se mora uzeti u obzir. Tako da smo mi prošle godine objavili analizu u vezi uticaja na zdravlje TE Ugljevik, TE Ugljevik III i TE Stanari. Procjene do kojih smo mi došli da će zdravstveni troškovi, koji se isto tako mogu finansijski kvantifikovati, biti od jedne do tri milijarde evra na privredu Republike Srpske”, navodi Kalaba.

U Bosni i Hercegovini najveću brigu o zdravlju ljudi, propisima EU i ekologiji vode navladine organizacije. Vlade i vladine agencije, očigledno, ne pokazuju veliki interes za ove probleme.

izvor: slobodnaevropa.org